

Opportunisme en machtshonger

Toen CDA-leider Wopke Hoekstra de stikstofdoelen ter discussie stelde, moest ik er weer aan denken: ooit stemde ik op zijn partij. Zoals van wel meer jeugdzondes weet ik niet meer precies wat erachter zat. Stemmen op het CDA was familietraditie, maar tradities waren bij mij thuis niet heilig. Integendeel: het kwam voor dat we allemaal een andere partij kozen, en vier of vijf verschillende posters demonstratief op het keukenraam werden geplakt. Wie ons huis voorbijfietste kon slechts concluderen dat de verkiezingen op handen waren en dat de familie Hamer intern verdeeld was.

Ik denk dat mijn stem vooral naar het CDA ging, omdat het mijn eerste stem was. Op mijn 18de waakte ik voor drieste keuzes en wilde ik verstandig en behoudend met mijn nieuw verworven recht omspringen. En toenmalig premier Jan Peter Balkenende leek verstandig en behoudend. Hij sprak vaak over rentmeesterschap, over normen en waarden, en over de noodzaak rekeningen niet door te schuiven naar de volgende generatie.

Later beseftte ik dat mijn eerste stem een verspilde was. Keer op keer bewees het CDA niet met de volgende generatie bezig te zijn, maar alles in het werk te stellen om op korte termijn de macht te behouden. Tijdens het congres van oktober 2010 kozen de CDA-leden voor een gedoogconstructie met de PVV, waardoor een extreem-rechtse partij ongekende legitimiteit verkreeg. In ruil voor een paar jaar regeren verkocht de partij van normen en waarden haar ziel.

Niet veel later bekookstooftte toenmalig staatssecretaris Henk Bleker het Plan Aanpak Stikstof, een aanpak van niks die ruim baan bood aan megastallen. Hij zette daarmee een beschamende traditie voort. Ik las gisteren in de column van Stevo Akkerman dat het CDA al in de jaren negentig verstandig landbouwbeleid ondermijnde. In ruil voor de boerenstem verkocht de partij van rentmeesterschap stukje bij beetje de Nederlandse natuur.

Gezien deze geschiedenis van opportunisme en machtshonger verbaast het me weinig dat Hoekstra de coalitie-afspraken tussen haakjes zet, en extreme boeren precies geeft wat ze eisen. De partijleider is groot geworden in een club die geen visie meer heeft, en niet langer weet hoe je leidinggeeft aan een land.

Maar treurig is het wel. Had het CDA maar ingezien dat het veiligstellen van welvaart en voorspoed juist voortdurende verandering vereist. De problemen van onze tijd vragen om andere machtsverhoudingen en het steeds bevechten van racistische en vervuilende gewoontes. De denker Roman Krznaric beschrijft het mooi: we moeten goede voorouders zijn en onze arbeid vergelijken met het bouwen van een kathedraal. Het zal in ons leven niet af zijn, en misschien zelfs niet af zijn in het leven van onze kinderen. Het zal opoffering vereisen. Maar wie bereid is om vanwege de toekomst te veranderen, maakt een magistraal vooruitzicht mogelijk.

Helaas heeft het CDA geen kathedralen gebouwd. Het heeft in plaats daarvan met beunhazerij het huis van onze samenleving doen afbrokkelen, zodat er nu een ijzige wind dwars doorheen waait.